

DENÍK DĚTSKÉ SCÉNY

21

Fabrika

NEDĚLE 14. 6. 2026
SVITAVY

ÚVODNÍK...

Jsem tady jako slepý v houslí. Dali mi počítač a řekli: „Piš!“ Tak sem teda asi něco napíšu.

Tématem letošního Deníku je STRES. Vyjádřím se teda k němu. Jak se znám, bude to všechno buď jeden velký patetický žvást, nebo něco strašně uměleckého, co nebude dávat smysl. Možná obojí. Nebo ani jedno.

STRES, klid - dva protipóly spolubdící v útrokách společnosti. Každý z nás je potkal. Já tak pěti milionkrát sedm set dvacet čtyři tisícát devět set šedesát sedmkrát (gen alfa core, yk.)

„Uklidni se.“ - jasný, hned to bude!
„Jakto, že nejseš NERVÓZNÍ?!“ - je to zbytečný. „Sakra Emilko! Tebe to snad NEDĚSÍ?“ - ne.

Jako malá, jsem byla absolutní královna úzkosti. Když jsem měla s kýmkoli promluvit, v žaludku mi rotovaly takový ty železný ninja hvězdice a před očima lítaly světlušky. Natož pak mluvit před více lidmi! Od malička jsem hrála na cokoli, co jsem našla, a zpěv, to bylo moje. Ovšem jen když v dalekém dohledu nikdo nebyl. Nu což... hranice se maj prorážet, ne? (To jsem určitě slyšela v nějakým filmu, jinak bych na to tehda nepřišla.)

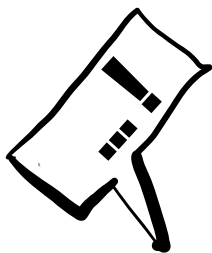
A jelikož jsem v osmi letech byla stejný blázen s nulovým pudem sebezáchovy, jako jsem teď, řekla jsem si, že budu dělat divadlo. Čtyři roky jsem hrála v souboru v Praze. Z Prahy nepocházím a 2x týdně dojíždět na 6 hodin umění (+ 6 hodin cest) pro mě bylo samo o sobě nezvladatelný. Tak jsem odešla. Během těch čtyř let soubývání, sehrávání a prozpěvování jsem se ale toho ohromného STRACHU Z KONFRONTACE nějak zbavila. Po odchodu se mi časově ulevilo, ale divadlo mi začalo chybět. Tak jsem se dostala do ZUŠky.

V dramataku na sedlčanský ZUŠce jsem teď čtvrtým rokem, a tak nějak se mi povedlo STRESU, TRÉMY a podobných (vlastně všech) STRACHŮ zbavit úplně. Je to pro mě neuvěřitelný. Z malý holky, co se bála i vlastního stínu - (Ne, kecám! tomu jsem hrála divadlo a on vždycky hrál se mnou! Ale cizích stínů, to jsem se bála, to jo.) - je člověk, kterého nerozhodí ani blízcí se čtvrtletka z matiky (čtyřka to jistí.) Tahle osobnostní transformace je pro mě dodnes záhadou. Divadlo mi tehdy vzalo STRACH a dalo mi jistotu. A to je, za mě, celkem fér.

Přeji vám inspirativní a klidný čtení. A pokud vás STRES zrovna drží pod krkem, zkuste si představit, že jste na jevišti. Odtamtud se totiž utíká blbě, takže vám nezbyde nic jiného, než to prostě odehrát.

Ve smíru, sobě na míru napsala ET

PŘEDSTAVUJEME VÁM...

... LEKTORKY A LEKTORA DÍLEN PRO SÓLOVÉ RECITÁTORY

Všem lektorům a lektorkám jsme položili stejné otázky:

1. Co vnímáte na roli porotce/lektora jako nejvíce stresující okamžik a proč?
2. Jaký rituál či talisman používáte proti stresu v osobním nebo profesním životě?
3. Jaká představení či knihy, se kterými jste se potkal/a v uplynulém roce, byste doporučil/a?
4. Letos se pracuje na revizi RVP pro ZUŠ. Kdybyste měl/a tu moc, o co byste dramatickou výchovu rád/a obohatil/a? A o co by naopak neměla přijít?
5. Kdyby byl stres bytostí, jak by podle vás vypadal? Popište ho.

HANA KOČOVÁ

1. Občas bývá trochu stresu v den, kdy recituje naše kategorie. Během krátké chvíle je potřeba stihnout skupinu naladit, rozmluvit a vytvořit/předat pořadí jednotlivých recitátorů. Potom to napětí ale vystřídá příjemná atmosféra - ve chvíli, kdy se začne recitovat, všichni se těší na dárkové hrníčky (nebo alespoň já ano, když zbydou). :)

2. Já mám na každý rok malé prasátko pro štěstí. Většinou ho dostanu na začátku roku jako dárek od blízkých (pokaždé v jiné podobě - keramické, plyšové, čokoládové...). A už se z toho stala taková tradice, takže letos mám schovanou malou čokoládku prasátka v kapse u peněženky, a nosím si ho všude s sebou. :)

3. Jakékoliv představení pro děti od *Buchet a loutek*. A z knížek mě letos zaujaly třeba *Světlušky v rukávech* (japonská poezie se zajímavým výtvarným zpracováním), nebo třeba *Stromy, kořeny a kluk* od Marky Míkové.

4. Napadá mě třeba propojení s mediální a digitální tvorbou, ale to se už koná v rámci audiovizuální tvorby. Neměla by ztratit určitě svůj procesní charakter a podstatu hry.

5. Velikostí jako hopík (taky tak skáče, z lidí na lidi), malý a chlupatý (trochu pelichá). Má tmavě šedou barvu. Malinká vytřeštěná očička (v jednom má tik). Jako zvuk vydává hodně vysoké vibrace, které slyší zvířata. Hlavně kočky (to proto si na lidi chodívají lehat a přist, aby „stresa“ odehaly).

ZUZANA TEKELY

1. Jako lektorku je pro mě stresující první setkání se s dětmi. Nejde o šilenej stres, spíš o mírnou nervozitu. Mám obavy, abychom si všichni sedli, vznikla hezká atmosféra a užili si společný čas.

2. Moji kočku. Když mě něco čeká, beru si ji pevně k sobě a pusinkuju, ona mi to oplácí. Když ji zrovna nemám u sebe pomáhá mi zavřít oči, vědomě dýchat a pak se vyskáká.

3. Doporučila bych loutkové inscenace od studentů KVD, jelikož se toho letos na katedře urodilo mnoho. Z knihy zmíním *Kočíčka z kávové pěny* od Evy Volfové, *Knihy pocitů* od Ester Staré, Milana Starého a Jany Draberové nebo *Tajemství oblačkové hory* od Báry Dočekalové. Všechny tyto knihy (a nejen ony) mě letos obohatily v mé profesi.

4. Myslím, že RVP ZUŠ bude zahrnovat vše, co se očekává. Napadá mě propojení techniky, třeba světelná tvorba. Pokud pedagog nebo pedagožka bude chtít do své výuky zahrnout něco nad rámec RVP, tak věřím, že si svou výuku obohatí o své potřeby.

5. Dlouhá a hubená šňůra z materiálu, který není vůbec flexibilní, např. kobalt. Měl by teda takový třaslavý pohyb, ale všude by dosáhl. Měl by šedou barvu a byl průsvitný, podle intenzity by se hromadil na místě a tím získával na barvě.

ADÉLA VALACHOVÁ

1. Jako nejvíce stresující okamžik vnímám asi první minuty práce s neznámou skupinou.

2. Sice moc stresu v osobním či profesním životě nemám, ale i tak sebou nosím na klíčkách kapesní bibli.

3. Poslední dobou mě docela baví *Klub divných dětí* od Petry Soukupové či cokoliv od Marky Míkové.

4. Ráda bych dramatickou výchovu obohatila o pohybovou složku, protože vnímám, že práce s pohybem dětským a mladým souborům velmi pomáhá. Přispívá k budování kolektivu a vzájemné důvěry, ale zároveň rozvíjí kreativitu, schopnost neverbálního vyjadřování i větší jistotu při vystupování na jevišti. Pohyb podle mě patří k důležitým prostředkům divadelního vyjádření a dokáže inscenacím dodat energii, dynamiku i hlubší význam. Zároveň bych ale nechtěla, aby dramatická výchova ztratila svou autentičnost a charakter neformálního vzdělávání, který považuji za jednu z jejich největších hodnot.

5. Jako zvuk klapajících podpatků a klíčů po prázdné tmavé chodbě, který se blíží, ale ty ho nevidíš.

VOJTĚCH LAŽAN

1. Pro mě je nejtěžší vždycky najít nějaký balanc mezi přátelským přístupem a autoritou. A také při dávání zpětné vazby (ještě je to většinou v časovém tisku), aby byla dobrá a posunula dopředu a ne naopak zranila nebo zablokovala dotyčného. Ale mám pocit, že se mi to celkem daří, ale chyby dělá každý a jak praví přísloví, člověk se jim učí.

2. Rád aplikuju dýchací cvičení a hudba je mou velkou oporou. Skoro vždy, když jsem sám, mne můžete vidět se sluchátky na hlavě. A jako talismany mám plyšáky, které sebou beru, ale jenom příležitostně, něco zažít a nebo být oporou. Oblíbencem je opička z IKEA nebo Muf.

3. Doporučil bych určitě cokoliv v Divadle Na zábradlí, např. *Plechový bubínek*. Ale jinak jsem zastáncem toho, že si máme co vzít z každého představení, i když to jsou někdy i věci které jsou negativní, můžou se hodit. A z knih bych doporučil určitě *Zeměčku* od Gaëla Faye a samozřejmě *Už žádný verše o zvířátkách*.

4. Opakuje se to asi pořád, ale je to, ať se víc zaměřuje na proces a ne výstup. A ve své práci bych se chtěl zaměřit i na multimediální přesahy, třeba do filmu nebo hudby. A přijít by určitě neměla o hravost, kterou jí ale dávají samotné děti. A také by neměl zmizet bezpečný prostor pro to udělat chybu.

5. Potvora bez stálého stavu, rozlévá se všude kolem. Někdo by možná řekl, že nejde popsat, ale přeče to zkusím: Měla by stovky malých, neklidných očí, které těkají ze strany na stranu, a neustále by kolem sebe šířila zvuk tikajících hodin, který se zrychluje. Když se k vám přiblíží, nesnaží se vás sežrat, ale sedne si vám za krk. Najednou ztěžknete, začne se vám hůř dýchat a ona vám do ucha neustále šeptá: „Nestíháš. Určitě jsi na něco zapomněl. Všichni na tebe čekají.“ Vyhnout se jí jde jen tak, že se jí člověk postaví a podívá se jí do očí. A řekne si, že to třeba není tak horké, a kdyby se něco nestihlo, tak se svět nezboří.

AGÁTA MAŠKOVÁ

1. V roli porotkyně nebo lektorky bývají pro mě stresující nejvíce bezprostřední vteřiny před formulováním myšlenek - při vedení lekci a workshopů chci co nejlépe předat instrukci, aby byla pro všechny srozumitelná a při rozborových seminářích často cítím

nervozitu, abych zpětnou vazbu dokázala vyjádřit co možná nejcitlivěji a hlavně srozumitelně a přínosně!

2. Vždycky s sebou nosím kamínek pro štěstí, je to zelenofialový fluorit, trošku nalomený, který mi dodává klid, a myslím, že má kouzelnou moc. Při zkouškách se mnou vždy sedí na lavici nebo ho držím v ruce. Za poslední roky jsem si také vytvořila rituál, kdy si dávám před každými důležitými momenty třeptky na oči pro štěstí! Ani jednou mě zatím nezklamaly, tak ťukám!

3. Z představení bych určitě moc doporučila loutkářskou tvorbu studentstva DAMU KALD *Letící puppáci* v Klubu Letka. Z knížek doporučuji všemi deseti *Pan nikdo a bílá tma* od mé milované Dory Kaprálové a vůbec celkově její tvorbu! Knížka sice vyšla už před čtyřmi lety, ale pro mě byla letošním objevem.

4. Dramatickou výchovu bych moc ráda obohatila například o více spoluprací s uměleckými kolektivy a kulturními institucemi, protože věřím, že profesionální umělecký svět je třeba stále více propojovat se světem vzdělávání. Doufám, že nadále si dramatická výchova zachová cíl podporovat v sebevyjádření a vlastní tvorbu.

5. Stres by podle mě nosil na míru šitý polyesterový oblek, který by škrtil a škrábal. Měl by uliznuté vlasy a trpěl by nesčetnými zlozvyky, které obtěžují všechny, kteří se vyskytují v jeho přítomnosti.

ANETA MIKUŠŤÁKOVÁ

1. Jako nejvíce stresující moment v roli lektora vnímám hledání vhodných slov a formulací při poskytování zpětné vazby. Někdy je náročné své nápady a postřehy z přednesu recitátorovi předat tak, aby byly uchopitelné a srozumitelné.

2. Na stresové situace mi hodně pomáhá trávit čas venku nebo si jít zasportovat. Někdy mi také stačí jen hluboký nádech a výdech a zkusit se na situaci podívat s větším nadhledem.

3. Určitě bych ráda doporučila loutkovou inscenaci *Klidně* s navazující dílnou, která vznikla na naší katedře KVD na DAMU. A když jsme u toho stresu, který se někdy pojí i s napětím a strachem, nebála bych se sáhnout po knize *Tam uvnitř něco je* od Tomáše Peřiny.

4. Moc ráda bych v literárně-dramatickém oboru uvítala základy filmové a audiovizuální výchovy! A také by určitě neměl přijít o přednes, protože jinak bychom se nemohli setkávat na tomto skvělém a inspirativním festivalu!

5. Velká tmavě modrá hmota, která se za člověkem plíží jako stín! Nemá oči ani nos, jen obrovitánskou pusou plnou malých, naostřených zoubků.

Ptala se Markéta Somolová

VČERA JSME VIDĚLI...

Veronika Domesová

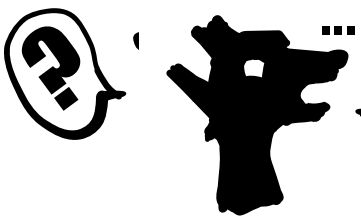

Eva Drevianková

Eduard Falta

NA SLOVÍČKO S...

... RECITÁTORY 4. KATEGORIE

Otázky pro recitátory:

1. Jak dlouho recituješ a byl/a jsi někdy na Dětské scéně?
2. Jak ses dostal/a ke svému textu?
3. Co tě na recitaci STRESUJE nejvíc a jak se se STRESEM vypořádáváš?
4. Máš nějaký talisman, či rituál, který ti pomáhá být v klidu?
5. Vyber 5 slov, která charakterizují tvůj text.

NIKOLA HLAVÁČKOVÁ

(Petra Soukupová: *Mila*)

1. Tady jsem poprvé a jinak recituji od 3. třídy. Pak jsem měla dlouhou pauzu a znovu recituji od minulého roku.
2. Ke svému textu jsem se dostala díky lektorce z dramaťáku. Dala mi vybrat několik textů a já jsem si vybrala.
3. Nejvíc mě stresuje, když slyším ostatní a neznám se s nimi. Bojím se, aby to třeba nebylo trapný a tak.
4. Mám talisman, mám tenhle prstýnek (tmavý prstýnek připnutý na šňůrce okolo krku, pozn. red.) a jinak se snažím ze sebe všechno vyklepat, to dělám úplně pořád.
5. Divná, straka, bába, zmrzlina a zvláštní.

NATÁLIE HŘEBAČKOVÁ

(Pavel Tomeš: *Křeček džungarský*)

1. Na Dětské scéně jsem ještě nebyla, jsem tady poprvé. Do dramaťáku chodím dva roky, takže recituji druhým rokem.
2. My jsme hráli v dramaťáku inscenaci založenou na tomto textu, tak jsme rovnou s paní učitelkou ten text vybraly i k recitaci.
3. Asi udržet si ten text dlouho v paměti a s tím i všechny připomínky.
4. Pomáhá mi si s někým povídat, nemyslet na stres a říkat si, že to nic není.

5. Dítě, život, křeček, kolečko a záhadný.

FILIP MÁSLA

(Václav Havel: *Spiknutí*)

1. Recituji od prvního stupně, ale nevím, jestli to byla druhá, nebo třetí třída. A ano, na Dětské scéně jsem již byl.
2. Já jsem se poptal svého výborného lektora, zda nemá nějaký nápad, co by se ke mně případně hodilo. Když mi ukázal tento text, tak mě velice zaujal. Přišlo mi, že se ke mně hodí, baví mě, a tak jsem ho chtěl zarecitovat.
3. Nejvíc mě na recitaci stresuje ten moment před recitací, kdy doufám, že na něco nezapomenou.
4. Talisman nemám. Rituál je vypít hodně vody a ideálně se vysmrkat... a taky dýchat. To se většinou hodí. (smích)
5. Pižďuch, absurdní, politika, šmodrchanice a motivace.

Ptal se Vojtěch Matějčka

NA SLOVÍČKO S...

... LUCII SÉMANČIKOVOU,
LEKTORKU DISKUSNÍHO KLUBU

Co vnímáte na roli porotce/lektora jako nejvíce stresující okamžik a proč?

V lektorském sboru zde mám roli diskutující s dospělými doprovody, takže vesměs odpadá to, co pro mě bývá nejvíce stresové při práci lektora: obrovská zodpovědnost a s ní spojená obava, abych dokázala formulovat recitátorům názory a připomínky laskavě a s úctou, přesto věcně a tak, aby skutečně mohly být pro ně konstruktivní zpětnou vazbou. Diskusi s dospělými doprovody o textech si zde sama užívám, jsou to pro mne příjemná inspirativní setkání lidí, kteří mají zájem si o textech povídat, vyměňovat si názory. Zde necítím stres, jen radost, že mohu být u toho.

Jaký rituál či talisman používáte proti stresu v osobním nebo profesním životě?

Jednou za čas vnímám, že potřebuji po ránu okamžik ticha... Tedy, vlastně ne ticha. Okamžik, kdy si uvařím po ránu kávu a mám čas a prostor si s ní sednout někam

ven, být sama a vnímat jen probouzející se ráno, ať už v přírodě, ve městě či kdekoliv. Takový nepravidelný rituál, který mi vždy přináší zklidnění a nabrání síly a energie na několik dnů či týdnů. Roli „talismanů“ občas plní některé kousky oblečení, většinou volné letní šaty... Některé tak občas na určité příležitosti nosím nepočítaně i desítky let.

Jaká představení či knihy byste doporučila účastníkům Dětské scény, se kterými jste se potkala v uplynulém roce?

Mám tendenci vracet se knihám, které mě někdy oslovily. Už poněkolkáté jsem se - i tedy v posledním roce - vrátila např. ke knize *Helinda a Klekánice* (pro menší) od Pavlína Brzákové. Sama mám ráda a mohu jen tedy doporučit Petra Nikla či Emanuela Fryntu... Z prózy pro starší účastníky Dětské scény se ráda vracím ke knížce *Nejlepší ze všech světů* od Ireny Brežné nebo od Ajtmatova *Popraviště*.

Letos se pracuje na revizi RVP pro ZUŠ. Kdybyste měla tu moc, o co byste dramatickou výchovu ráda obohatila? A o co by naopak neměla přijít?

Nemám zásadnější připomínky, které by šly v krátkosti napsat.

Kdyby byl stres bytostí, jak by podle vás vypadal? Popište ho detailně.

Stres by byl obrem. Ani ne zlým a ošklivým. Ale obrem. Se svou tíhou, možností zavalit. A taky s pocitem, jak malinkatý se člověk vedle obrů cítí.

Ptala se Markéta Somolová

VČERA JSME VIDĚLI...

Matěj Fouček

Vanesa Nora Hečko

NAHLÉDLI JSME DO...

... DISKUSNÍHO KLUBU PRO DOPROVOD RECITÁTORŮ

Sejde se student, lektor, rodič a učitel v klubu diskusí pro doprovod recitátorů. Jsou výborně kompatibilní, protože práce pod TLAKEM jim není cizí a mají své obranné mechanismy. „JDEME DISKUTOVAT DO KAVÁRNÝ“ necháváme na dveřích vzkaz s telefonním číslem lektorky Lucie Sémánčíkové. Přestože účast byla na pátečním klubu vyšší, i v sobotu zde bylo různorodé zastoupení skupin. Tedy lektorka, dále herečka, pedagožka, režisérka a moderátorka v jedné osobě, maminka recitátora a učitelka češtiny na ZŠ. Krátce se dostaneme k tématu motivace k přednášení. A ARTAMO, div se, tou motivací je touha po dalším zážitku z přehlídky. Zážitky, které se týkají přednesu pokračujeme.

Název diskusní klub pro doprovod recitátorů 2. a 3. kategorie může být pro

recitátory trochu zavádějící, a tak chci ve SVÍRAVÉ potřebě správnosti uvést, že jsme si povídali o otázkách, které v nás vyvolaly přednesy recitátorů 4. kategorie. Co vás zaujalo a čím? V první řadě se naše povídání točilo kolem výběru textu pro žáky 4. kategorie, všichni si totiž dobře uvědomovali jeho STRASTI. Rozdíl je především v tom, jestli je recitátor zkušený a přednáší už od svého dětského věku, nebo jestli s přednesem začíná později. Pro oba typy žáků platí stejné pravidlo. Výběr text musí vycházet z jejich zájmu. Žákům, kteří s přednesem v tomto věku začínají, můžeme dávat i náročnější texty, protože se bavíme o věku přemýšlivém. Při přípravě textu k přednesu je vždy lepší podstoupit riziko, že bude text takzvaně nad recitátora, než jít pod text. Podporujeme tak čtení mezi řádky.

STRES likvidovala Markéta Somolová

Anna Horálková

VČERA JSME VIDĚLI...

David Hreňo

Eliška Chodaničová

Berenika Jonášová

ZAPSALI JSME...

... NA BESEDĚ S RECITÁTORY 4. KATEGORIE

Během reflexe přednesu Filipa Másla (Václav Havel: *Spiknutí*) se Gabriela Zelená Sittová a Alexander Koukol věnovali především vztahu mezi přirozeností projevu a vědomou výstavbou textu. Gabriela ocenila, že bylo z interpretace cítit, jak moc Filipa Másla text a jeho chytrý humor baví, zaujala ji také volba oblečení, které podle ní vytvářelo metaforu hierarchie a společenských vztahů obsažených v textu. Gabriela také kladně hodnotila práci s jednotlivými postavami maminek, které byly odlišné, ale zároveň uvěřitelné bez zbytečně výrazné stylizace. Alexander následně otevřel téma temporytmu a gradace. Pokud podle něj interpret nenasadí na začátku dostatek prostoru, ztrácí možnost dalšího stupňování. Divák pak nemusí stíhat sledovat vrstvení jednotlivých situací, které je pro vyznění závěru důležité. V závěru diskuse Gabriela upozornila na několik detailů, které mohou výrazně ovlivnit výsledné vyznění přednesu. Jedním z nich byla práce s přízvukem, který se v češtině přirozeně váže na předložku. V běžné řeči nad tím většinou nepřemýšlíme, ale ve chvíli, kdy začneme text vědomě číst nebo recitovat, se může stát, že přízvuk posuneme a spojení začne znít nepřirozeně.

DISKOMFORT v místnosti nepocítil Vojtěch Matějčka

Dvojice lektorů Nina Martínková a František Kaska se zabývali rozbořem výstupu Filipa Reicharda (Fráňa Šrámek: *Raport*). František ocenil odvahu vybrat si tento text. Recitátor Filip doplnil, že si tento text vybral už dříve, ale čekal s jeho přednesem až na letošní rok. Doplnil i motivaci výběru, kdy ho zaujal motiv zabíjení koní ve spojitosti s metaforou obětování nevinných lidí, zvířat. Byl tím zasažen, což bylo patrné i na veřejném projevu. Nina však zmínila důležitost dodržování formálních pravidel poezie: sloky, verše, básnické přesahy (u něj se zejména ptát, proč básník přerušil verš, a hledat interpretaci v rovině obsahu a významu, který tam básník vložil). Lektorka poté dokončila, že bývá složité pro porozumění, když recitátor drobí verše do menších celků. Měl by naopak jít naproti posluchačům a objevovat smysl a širší významové celky pro vyšší sdělnost.

Stejná dvojice lektorů se pak krátce věnovala ještě výkonu Marka Novotného (Ladislav Zibura: *Touha cestovatelská*). Marek zmínil, že ho na textu zaujala sebeironie, která je mu osobně vlastní. František se ptal, zda bylo motivací pobavit, nebo exponovat větší celek, protože se jednalo o úvod ke knize. Nina doplnila, že se při přednesu vytratil jaksi závěr, nebylo to do „tečky“. To údajně ve 4. kategorii byl častější problém - otázka výstavby a pointování. František navrhl, že by ocenil, kdyby nás Marek trochu víc napíнал a dal nám víc pocítit onu touhu po cestování už při vyslovení názvu.

S lehkou NERVOZITOU vyslechl Josef Pekárek

U přednesu Michala Kubíka (Petr Hanel: *O hvězdách vši h*vn**) vyzdvihly Jiřina Lhotská a Martina Longinová vnitřní motivaci recitátora k vyprávění příběhu. „Líbilo se mi, že jsi o textu přemýšlel, stal ses průvodcem situace a byl jsi taďa a teď. Nepřišel jsi s hotovým tvarem, ale vše se odehrávalo živě před námi,“ konkretizovala Martina Longinová. Drobné upozornění padlo na gradaci textu, která mohla být pevnější. Jiřina Lhotská však ještě ocenila lyrické až poetické nasazení při vyprávění, které u chlapců mnohdy chybí.

Téma identifikace vypravěče se debata dotkla u Natálie Szabo (Irena Dousková: *Chuligán*). „Identifikovala ses při přednesu s nějakou postavou nebo s vypravěčem? Na to je potřeba se vždy zaměřit, abychom jako posluchači znali tvůj názor,“ upozornila Martina. Vyzdvihnuto bylo přesvědčivé sdělení tématu a uchopení textu s citem, které se Natálii velice povedlo.

Text recitátorky Petry Kapustové (Ali Hazelwoodová: *Šach a mat*) nebyl pouze o strhující partii šachů. „Celou dobu jsme přemýšlely, jestli jsi nebyla do hráče šachu jako vypravěčka zamilovaná. Byla tam romantická rovina?“ „Byla jsem na rozcestí, jestli to pojmout romanticky nebo neutrálně. Balancovala jsem na obou variantách i kvůli tomu, že vypravěčka soupeří se šachistou, ale vedle toho s ním chce i navázat kontakt. Vede to od nepřátel k milencům.“ „Proč sis vybrala právě text o partii šachů?“ „Sama hraju šachy a podařilo se mi potkat i ty zmíněné šachisty.“

Anně Horálkové (Ivan Kraus: *Pravda o Karkulce*) se podle lektorek podařilo překonat samotný text. Jiřina Lhotská zdůraznila: „Říkaly jsme si, proč tento text? Měl totiž svoje limity a příliš toho zase nenabízí, je spíše vtipnou anekdotou. Ty jsi dobrá vypravěčka, ale jsou texty, které interpretačně nabídnou více, a na to se u tebe budeme moc těšit, protože sama jsi nad textem velmi přemýšlela a dokážeš ho skvěle předat posluchačům.“

BEZNADĚJNĚ pomalu zapsal Tomáš Větrovský

PŘEDSTAVUJEME VÁM...

... LEKTORSKÝ SBOR
DĚTSKÝCH RECITÁTORŮ / 2

Všem lektorům a lektorkám jsme položili stejné otázky:

1. Co vnímáte na roli porotce/lektora jako nejvíce stresující okamžik a proč?

2. Jaký rituál či talisman používáte proti stresu v osobním nebo profesním životě?

3. Jaká představení či knihy, se kterými jste se potkal/a v uplynulém roce, byste doporučil/a?

4. Letos se pracuje na revizi RVP pro ZUŠ. Kdybyste měl/a tu moc, o co byste dramatickou výchovu rád/a obohatil/a? A o co by naopak neměla přijít?

5. Kdyby byl stres bytostí, jak by podle vás vypadal? Popište ho.

ALEXANDER KOUKOL

1. Abych mohl podat co možná nejlepší zpětnou vazbu, musím všechna vystoupení uvnitř na co nejvíce procent. Nelze si dovolit „vypnout“ a vybrat si, čemu budu pozornost věnovat a co si naopak poslechnu jen pasivně. Být stále ve střehu je s postupujícím časem čím dál náročnější - a proto i dost stresující, abych někomu svou nepozorností neukřivdil. Zároveň je to ale velká radost, protože si díky tomu z přehlídky odnesu maximum.

2. Když cítím, že je toho na mě moc, seberu se a jdu na procházku do polí potěšit se přírodou. Bydlím v Polabí, kde máme jak lesy a louky, tak i polní meze a široké lány obilí, především ale krásné výhledy na Krkonoše a širokou modrou oblohu. Obojí se zejména při západech nebo východech slunce nikdy neokouká.

3. Starším kategoriím bych přál vidět dvě představení Dismanova rozhlasového souboru, která se věnují známým básníkům Zahradníčkovi a Jandlovi. Pro mladého recitátora je to skvělý způsob, jak se s dosud pro něj neznámým autorem seznámit, a to navíc velmi poutavou formou.

4. Jako žáka by mě bavila možnost vyzkoušet si co nejvíce žánrů a forem s co nejvíce lidmi. Co učitel, to určitý styl a jistá specializace, ve které vyniká: někdo je spíš na recitaci, jiný zase hodně loutkař... Dostat se tak do ruky víceru pedagogů nejen v krátkých dílnách na přehlídce, ale také v běžné výuce by bylo, myslím, přínosem pro děti, které ještě hledají, jaká disciplína z širokého dramačáckého spektra by byla pro ně to pravé. Je-li toho ale možné vzhledem k organizaci úvazků a lidským zdrojům docílit, toť otázka.

5. Byl by to malý šedivý, ale dost těžký hrošík, který je často unavený, nevrlý a podrážděný. Pak dokáže nadělat v hlavě pěknou paseku. Proto je potřeba na něj myslet a včas ho nakrmit a podrbat po bradě, aby si mohl jen spokojeně plavat v klidné řece myšlenek.

GABRIELA ZELENÁ SITTOVÁ

1. Moment, když recitátorovi v něčem zásadně nerozumím. Když se jeho výkon se mnou míjí a já nejsem s to rozklíčovat, čím to je.

2. Cvičím takovou sestavu, která vypadá trochu jako několik cviků z jógy, ale vznikla na základě nějakého textu, který recituji. Je to takový můj vynález - „textová jóga“.

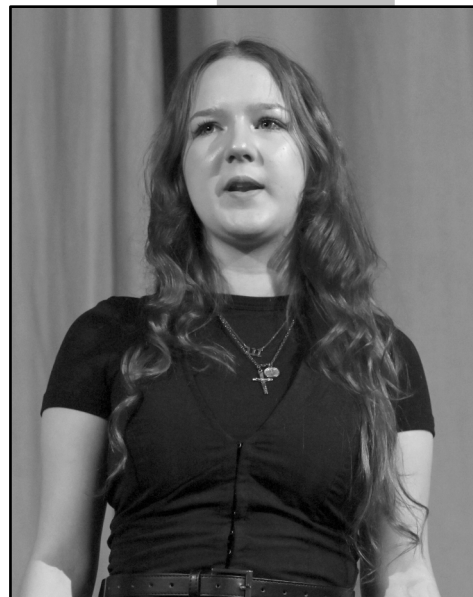
3. Teď čerstvě jsem si užila knihu od Marky Míkové *Stromy, kořeny a kluk* - ten námět je úžasný. Vyprávějící sekvoje a příběhy stromů napříč zeměkouli vás zaručeně nenechají chodit kolem stromů venku jen tak. Do divadla chodím s chutí v Praze do *Disku* (divadla DAMU), ale nedávno jsem si vyšla na staré dobré *Buchtý a loutky* a musím říct, že některé věci nestárnou - nebo i když trochu stárnou, je ohromně občerstvující se nechat obejmout poetikou, která je hravá, poctivě loutkově drsná a současně laskavá. Jo a čtete rozhodně všichni *Sibiřské haiku* (Jurga Vile a Lina Itagaki, vydalo Argo v roce 2022). Je to nesmírně silný a aktuální komiks o tom, jak v roce 1941 vojáci Rudé armády změnili život jednomu litevskému chlapci a jeho rodině, ale nejen jim.

4. Tohle je moc široká otázka. Dramatická výchova je sama o sobě bohatá a dostatečně otevřená tomu, že se propojuje s dalšími uměními a ani to bez nich neumí. Ona se prostě přirozeně snoubí a to je dobře. Rozhodně nesmí přijít o svůj základ v kvalitní slovesnosti, tedy literatuře, a nesmí přijít o svou hravost, dětskou tvořivou hru, kterou je česká dramatická výchova jedinečná. No a aby se všude učilo kvalitně, tomu nejvíc přispějí talentovaní, vzdělaní a dobrosrdeční učitelé - ze své praxe vím, že taková osobnost je víc než státní nebo školní vzdělávací plán. PS: Tvůrcům nového RVP ZUŠ fandím a přeju jim dostatek energie k práci a zdravou míru nadhledu.

5. Je to takový chomáč špatně namotané tmavě šedé vlny z vypáraného svetrů. Všude se přimotá, nedá se z něj vysmeknout, táhne se za člověkem, ať jde, kam jde, a svazuje mu nohy. Ten podlouhlý chomáč má pichlavé oči, které se dostanou všude - i pod víčka, když se člověk snaží nevidět. A parátka má sice malé, ale vlastně jako stříhoruký Edward, takže podávat si s ním ruku nikdo nechce. A teď jak o něm píšu, skoro je mi ho líto - asi si zaevíčím svou antistresovou textovou jógu a zkusím si z toho nedomotaného Stresu udělat klubičko z útulku. On totiž takový stres z jiného úhlu pohledu může vypadat jako docela roztomilý živočich. Přála bych všem, aby na zkrocení svých stresů našli ten správný grif.

Ptal se Josef Pekárek

VČERA JSME VIDĚLI...

Petra Kapustová

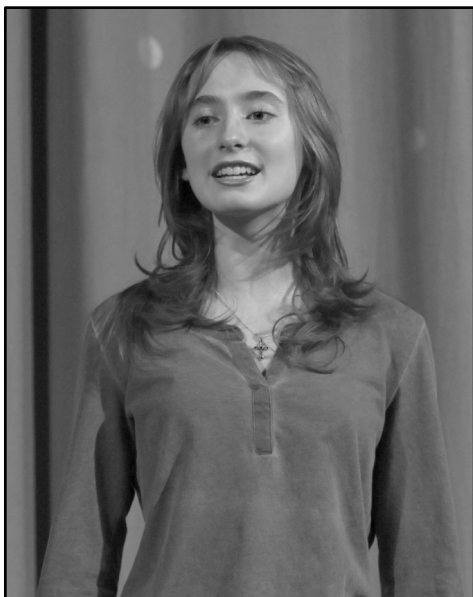

Ondřej Kokoška

Kristián Kopeček

VČERA JSME VIDĚLI...

Josefína Krycnerová

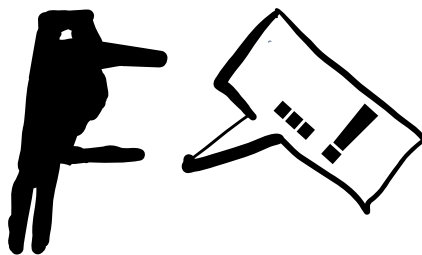

Michal Kubík

Zbyněk Malík

NA SLOVÍČKO S...

... LADOU BLAŽEJOVOU, VEDOUcí RECITÁTORŮ

Na slovíčko jsem se sešel s Ladou Blažejovou, učitelkou literárně-dramatického oboru ZUŠ Mladá Boleslav, které ve Svitavách v letošním roce vystupují hned tři recitátoři. Lada je rovněž známá organizátorka Šrámkovy Sobotky - festivalu českého jazyka, řeči a literatury. Letošní termín je vyhlášen na 4. - 11. července a nese téma Hostina. Ale během krátké přestávky mezi představeními jsme si povídali i o jiných věcech.

Lado, co se musí sejit, aby se ti do Svitav dostali hned tři žáci?

Je to celé zvláštní konstelace. A také dlouhodobá práce. Všichni zde přítomní recitátoři (Alfred Filip Janeba, Eliška Chodaničová, Matěj Fouček, pozn. red.) u mne začínali v šesti letech. A také je to našim geografickým umístěním, kdy nejezdím na okresní přehlídku v Mladé Boleslavi, ale raději zamírím do východních Čech, za lektory, kteří více pracují s dětmi a dětským přednesem. Zároveň pořádám nesoutěžní přehlídku *Nezakřiknutý*, letos byl již 11. ročník. Důvodem je, že jsem sama v ZUŠ a potřebuji se setkávat, sdílet a mít zpětnou vazbu.

Tomu rozumím. Mám podobnou zkušenost s účastí v rámci divadelních přehlídek v rámci Dětské scény, kdy raději jedu do Plzeňského kraje, kde mají propracovanou strukturu a setkání se semináři, než ve středních Čechách, kde se formát a pořadatel stále hledá. Ale vraťme se k přednesu. Prozradíš svůj recept na úspěšnou přípravu recitátorů?

Využívám ráda k textům asociace, u mladších žáků malbu nebo kresbu. Hledáme společně klíčové momenty textu a jeho téma. K tomu občas zapojuji i živé sochy. Klíčem je pro mne, aby se žáci naučili vidět text jako film.

Máme téma STRESU. Jak ho využíváš ve své výuce?

To je zajímavá otázka. My s malými dětmi spíš pracujeme na odbourání strachu, než na tom, abychom ho přivolávali. Rituálně vynášíme stres před vystoupením, nebo se staršími máme kolečko soustředění.

Máš nějaký svůj osobní talisman proti STRESU?

Nemám... ale jediné, co mě napadá je dech. Dech jako prevence stresu.

Objevila jsi nějakou knihu, kterou bys ráda doporučila?

V poslední době je pro mne objevem kniha básní *Už žádný básně o zvířátkách*. A mám tam ráda báseň od Radka Malého *Kameny*.

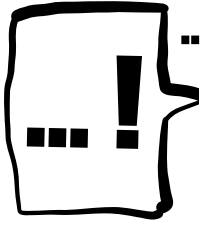
Jak podle tebe vypadá STRES, kdyby byl bytostí?

Měl by obrovská chapadla, takové roury od vysavače, kterými by nás vysával a dělal při tom zvuk jako *chřřřřřřššššččččssss*.

Děkuji za slovíčko a přeji ti, abys vše zvládala a měla kolem sebe lidi, kteří umí dát cennou zpětnou vazbu a podporu bez toho, aniž by tě SVÍRALI. A zlom vaz na Wolkrově Prostějově, kam se přesouváš ze Svitav.

Na slovíčko ve SPĚCHU Josef Pekárek

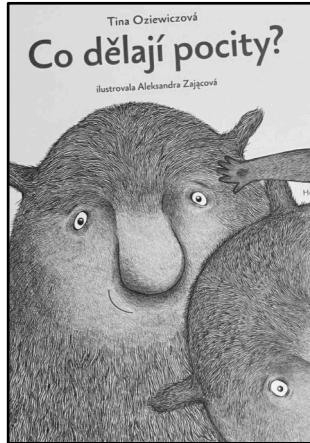
TÉMA ČÍSLA...

... ANTISTRESOVÁ LITERATURA

Co dělají pocity? - Laskavá obrázková knížka (nejen) o emocích. Výprava do světa citů, pocitů a emocí. Autorky z pocitů totiž stvořily zvláštní bytůstky - malé, velké, roztomilé i strašidelné - které si žijí vlastním životem v našem nitru. Radost skáče na trampolíně, vztek vybuchuje, smutek se choulí v dece, trpělivost pěstuje růže, STRACH dělá, že není... láska rozsvěcuje. To, co tyto bytůstky dělají, vystihuje hlubokou podstatu daného pocitu a neobvyklým způsobem jej tak dětem přibližuje. Působné ilustrace doprovázené krátkými poetickými texty vybízejí k otázkám a hledání odpovědí. Emoce tu nejsou ani hodnoceny, ani nijak klasifikovány, prostě jen jsou a jednájí. Přesně tak jako v každém z nás. Knihu napsala Tina Oziewiczová a ilustrovala Aleksandra Zajacová.

T.V.

VČERA JSME VIDĚLI...

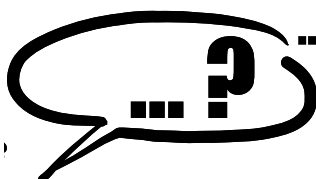
Veronika Malínková

... ANTISTRESOVÉ OMALOVÁNKY

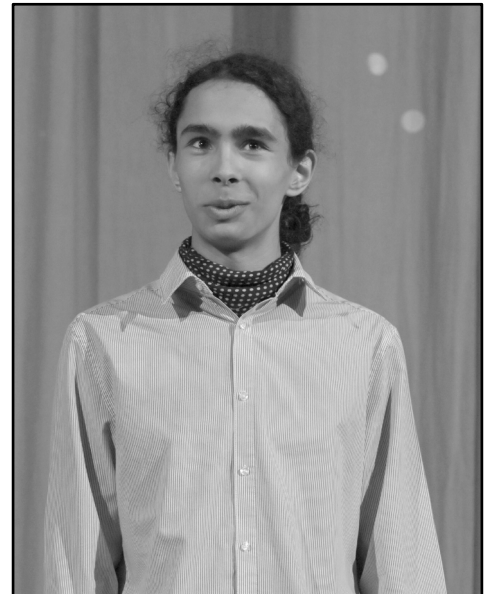
Dnes vám nabízíme omalovánku proti STRESU, která je zároveň nápovědou k dnešní osobnosti původem ze Svitav.

HÁDEJ, KDO JSEM...

... OSOBNOSTI SVITAV

Narodil jsem se, kde jinde než, ve Svitavách. Na studia jsem nikdy moc nebyl, a tak jsem se vyučil hodinářem. To už je tedy dávno, dnes je mi 68 let. V 15 letech jsem zároveň objevil svou celoživotní vášeň, hudbu. V 80. letech 20. století jsem vystřídal mnoho hudebních folkových uskupení, až jsem nakonec roku 1988 založil svou současnou kapelu. Už víte, kdo jsem? Napovím vám... Mezi hor... Odpověď naleznete na zadní straně.

Marek Novotný

um Matyáš Novotný

VČERA JSME VIDĚLI...

Filip Reichard

Maya Skálová

Natálie Szabo

ZEPTALI JSME SE...

... NA DIVÁCKÉ DOJMY Z PŘEDSTAVENÍ 1. BLOKU

Na život a na smrt

Marie (11)

Zaujalo mě, jak si předávali ty míčky v úlu a taky kroužení nohama.

Lucka (10)

Bylo to vtipné, zábavné a myslím, že dokázali zaujmout. Chtěla bych si vyzkoušet chození na chůdách.

soubor Tři boty

Bavilo nás to předávání vajíček, pohyb rukou a volná zábava v úlu a taky nás zaujaly ty jejich skafandry. Jako diváky nás oslnilo svícení telefonů a ocenili jsme různorodost sportovních disciplín.

studenti ČŽV DAMU

Kladli jsme si otázku, co chtěli představením předat? Proč bylo tolik různorodých bojů za něco? Taky jsme se zamýšleli nad množstvím divadelních prostředků v inscenaci. S tím souvisí také množství vjemů, které k nám jako divákům přicházelo. Oceňujeme hlavně rezonanci tématu v souboru, je to „jejich“. A práci s živou hudbou na jevišti.

Michal (14)

Absolutní krása, bylo to hezký. Hodně se mi líbila hudební stránka.

Silva (10) a Miriam (9)

Bylo to docela dobrý, i když moc věci jsme nepochopily. Líbilo se nám téma a ty planety, ty včely bylo těžké pochopit.

Nika a Jolana

Líbilo se nám zachycení hejtů, které se mi zdá opravdu typické pro sociální síť. Také světýlka a využití telefonů, ale i další zajímavé nápady jako předávání míčků, živý hudební doprovod nebo téma poutníka a sportu.

Vojta

Ten počet kluků v souboru mě velmi překvapil. Většinou jich tolik v ZUŠ nebyvá a fascinovalo mě, že neměli strach zpívat.

ČŽV

Od studentů Celoživotního vzdělávání byl zaznamenán tento řetězec slov jako témata hry: environmentální, kolektivita vs individualita, příklad z včel, fascinace, apel na lidstvo a diváky.

Každý jim říká jinak...

Bára (13)

Líbilo se mi pojmenování Helpavky. Protože umožnilo, aby si v tom každý našel to své, stačí v to věřit. Z inscenace mě zaujalo využívání těla pro tvorbu různých věcí, my hrajeme spíš s rekvizitami.

Ema (11)

Zaujalo mě znázornění Helpavek v kombinaci se světlem.

Johana (16), Adam (16), Barča (17)

Bylo zajímavé použití loutek v představení v kombinaci se světlem. To světlo tam bylo obecně zajímavé. Někdy vytvářelo komorní atmosféru, jindy bylo důležité pro význam loutek (fialové světlo). Taky skvěle pracovali s publikem a zapojily hudbu na jevišti, artikulovali. Bylo to skvělé.

Vašek

Mně se líbí ta vizualita té inscenace ve spojení s funkční rekvizitou. Je vidět, že souboru pomáha postupovat v ději, celé je to takové roztomilé.

Vanesa (14)

Strašně se mi to líbilo. Strašně oceňuju, jak takový ještě malý děti jsou takhle moc secvičený. Všichni krásně mluvili a vypadali, že je to baví.

Tara (10)

Bylo to moc hezký, líbilo se mi, jak tam lítali ty bubáci a jak tahala ty košile a vybírala kdo bude říkat svůj příběh.

Ema (14)

Moc se mi líbily světelné efekty a závoje, které v sále létaly. Sama jsem si představila svůj strach ze tmy.

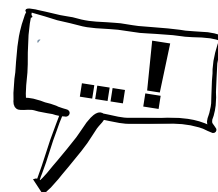
Melisa (10)

Moc hezké byly světelné medúzy. Když mám já strach před vystoupením, tak si představím prázdné hlediště, a tak se zbavím strachu i trémy.

Janka

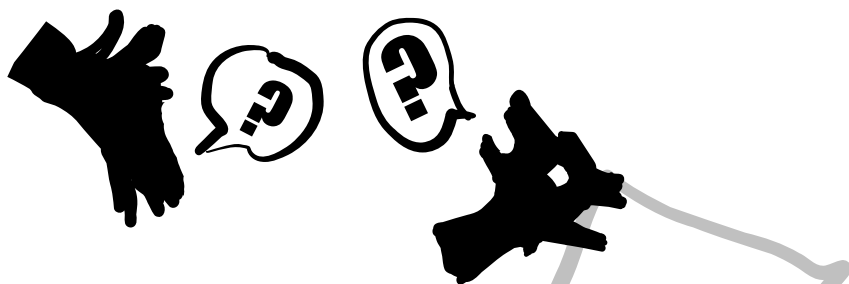
Oceňuji hru s minimem rekvizit a jednoduchost, která v tom byla. Také živou hudbu a bezprostřednost, s jakou děti hrály, například, když na začátku představení vyběhly z jeviště. Snažila jsem se představit samu sebe, jak odříkávám zaříkadlo na zahnání strachu a přemýšlela jsem, jestli bych to vůbec dokázala.

ve STRESU se zapomněla podepsat Markéta Somolová, vm, zaznamenal student ČŽV Tomáš v sevření spolužáků

ZAPSALI JSME...

... OČIMA LEKTORŮ O 1. BLOKU

Každý jim říká jinak...

Divadlo Vydýcháno, ZUŠ Liberec (ved. Michaela Mašková)

Odpolední zahájení divadelní části Dětské scény bylo dnes obzvláště trefné. Stejně jako sama přehlídka začal liberecký soubor Vydýcháno recitací, aby po chvíli přešel stříhem k divadlu, a hned si tím získal vřelou přízeň diváků. Když děti doslova vtrhly na jeviště, aby podpořily kamarádku, která má trému, nastolily rovnou všechny hlavní kvality inscenace - silnou a přátelskou energii, souhru, intenzivní a v podstatě nepřetržitě zapojení všech herců, samozřejmě a svobodné bytí na jevišti, disciplínu a zároveň veskrze sympatické zachování individuality všech zúčastněných.

Nejsilnější (a velmi vtipné) bylo představení v momentech, kdy herci rozehrávali situace podpoření jasnou zkratkou, pohybovou či rytmickou stylizací. Obzvláště inspirativní byl princip práce s emocí - prožívání jedné postavy se násobilo v akci celého souboru.

Překvapivě však ten neefektivnější nápad inscenace - modře nasvícené moskytiéry plující vzduchem - se stal jejím nejslabším článkem. Postrádal totiž právě onu hravost a jasný vztah k tématu nastolený na začátku. Jakoby tyto „medúzy“ nedokázaly dostatečně uhrát onu (krásnou!) myšlenku, která zazní v závěru: Helpavky nás nezbaví strachu, jen nám pomůžou uklidnit se a strachu se postavit. Možná to bylo tím, že jsme ani jednou nedostali možnost vidět tu chvíli, kdy dochází k proměně postavy a jejího jednání, kdy postava získává klid a pracuje se strachem, možná jsme neměli možnost dostatečně nahlédnout vztah dětí k těmto bytostem, ani jeho vývoj, možná se inscenace moc soustředila na krásu tohoto prostředí a málo na jeho dramatický potenciál, možná nám byly helpavky představeny moc brzy a pouhé násobení jejich počtu potom nestačilo pro potřebnou gradaci... Možná.

Ať už však nalezneme v inscenaci jakoukoliv nepřesnost, neměla by rozhodně zastínit fakt, že máme před sebou velmi vyspělou a inspirativní práci s dětským souborem.

Na život a na smrt

Včely, ZUŠ Sedlčany (ved. Jaroslava Trojanová)

Když dostanete celoZUŠkové téma včely, ponoříte se do něj a objevíte celý vesmír. Soubor ze Sedlčan se vydal na průzkum se zaujetím a poctivostí. Zkoumal téma, které se mu postupně začalo řetězit, bobtnat, provazovat se nejen s jinými tématy, ale také s materiály z různých zdrojů - přepis diskuse ze sociálních sítí, dramatický i nedramatický text cizího dramatika, známé skladby ve vlastních úpravách, autorská tvorba... Možná to znáte, jako by najednou všechno se vším souviselo.

Z výsledku je silně cítit potřeba sdílet s divákem své objevy, svá překvapení, nově nalezené obavy, ale také (v závěrečné scéně) i „naději“ a „cestu“. Členové souboru pro nás mají silné sdělení, intenzivně se zajímají o svět, ale i o divadlo a jeho možnosti. Nepotřebují se předvádět, ale sdělovat, a to je na jejich představení to nejdůležitější. Navíc jsou jako soubor sehraní, soustředění, dobře vybavení.

Formát koláže, kterou soubor volí, zcela srozumitelně odráží mnohost pohledů, přístupů i témat, které v průběhu procesu objevil. Ona mnohost a rozličnost je však natolik výrazná, že se v ní trochu ztrácí jasná myšlenka, zacílení, srozumitelnost či vůbec smysl konkrétních situací.

Matoucí je zejména postava poutníka. Tušíme, že je to postava, která má procházet jednotlivými situacemi. Její proměnlivost je však natolik výrazná, že brzy znejistíme, jde-li stále o tutéž postavu, jakým prochází vývojem, jak to s ní skončilo a proč jsme vlastně vůbec její příběh měli sledovat.

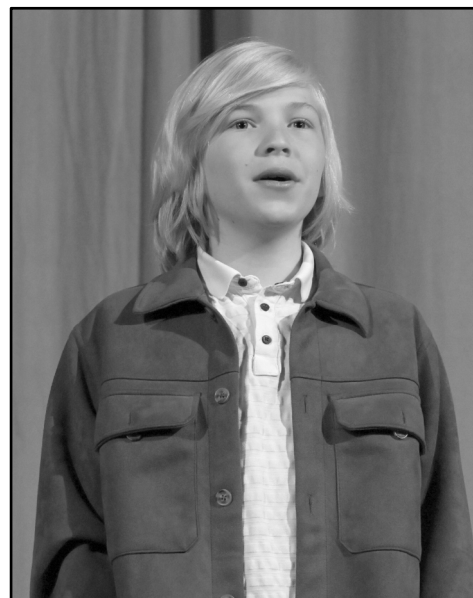
Mohli bychom jistě říci, že méně je někdy více, že by inscenace potřebovala jasnější dramaturgická rozhodnutí, že by jí možná pomohlo krácení, jednodušší materiál, práce se zkratkou, s temporytmem... Ale vlastně si uvědomujeme, že někdy zaujetí tvůrců a jejich jasný záměr, byť místy nedostatečně artikulovaný, jsou zážitkem a hodnotou samy o sobě.

Anna Hrnečková

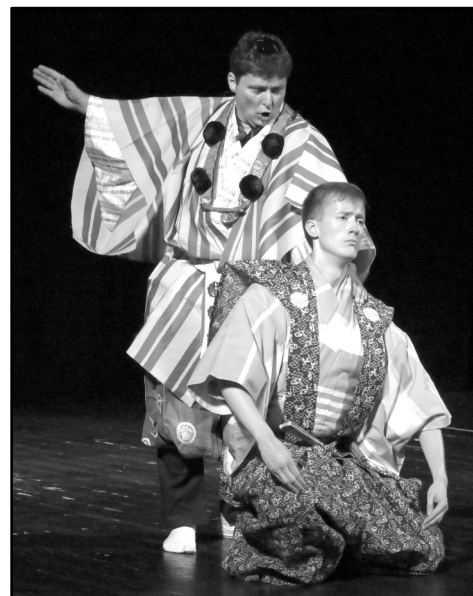
VČERA JSME VIDĚLI...

Barbora Štichová

Jaroslav Šťastný (3. kategorie)

Divadlo kjógen, Brno

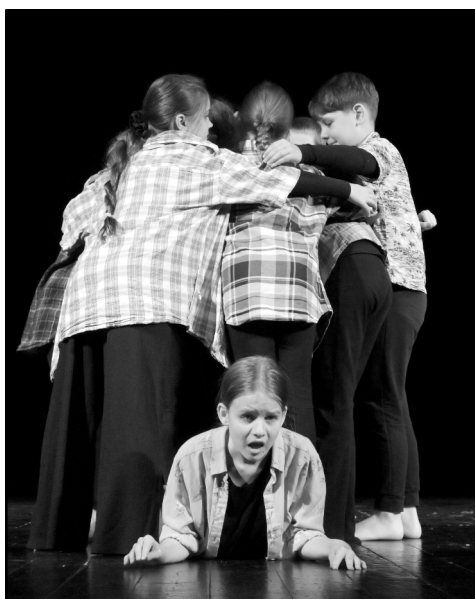
VČERA JSME VIDĚLI...

Každý jim říká jinak...

Na život a na smrt

Každý jim říká jinak...

ZAPSALI JSME...

... Z VEŘEJNÉ DISKUSE O 1. BLOKU

První diskusní blok o představeních 54. Dětské scény se konal v hojném počtu ve farní stodole svitavské římskokatolické farnosti. První setkání moderoval Jakub Hulák. Diskuse byla vedena ve formátu pozitivních inspirací a vyvolaných otázek v divácích: Co by se dalo zlepšit? Co udělat jinak? Oproti loňskému roku, kdy účastníci při souhlasu s názorem někoho jiného zamávali rukou, letos zvedali palec nahoru. Zda se toto pravidlo udrží, nás nechávám zatím v NAPĚTÍ.

Každý jim říká jinak... Divadlo Vydýcháno, ZUŠ Liberec

Veřejnost celé diskuse tvořili v drtivé většině studenti středních škol, a tak se ve vzduchu nesly částečné myšlenky o divadle a částečně o práci s dětmi. (Celé téma představení, práce s TRÉMOU na jevišti, oceňujeme i za tým redakce!) „Já jsem se stresovala s ní!“ zaznělo jako chvála na začátek představení. Všechny zaujala pestrost zvolených divadelních prostředků od použití kostýmů v roli loutky, přes propojení s hudbou až k radosti antiSTRESOVÉ působícího bytí dětí na jevišti. Poradci vycházeli při diskuzi z myšlenek diváků. Velkým tématem byla například repetitivnost, která už v některých vyvolávala TÍSEŇ a padla otázka, jak v takových chvílích pracovat s gradací. Konkrétně tím bylo myšleno opakované zjevování Helpavek, jejichž přítomnost byla pro některé, navzdory svému významu, spíš STRAŠÁKEM. Viktorie Čermáková zmínila, že repetitivnost v dětských představeních má svůj vlastní význam. Děti totiž repetitivnost uklidňuje, a tak se v tomto případě budování NAPĚTÍ upozadilo. Helpavky ale vyvolaly i další témata, zmiňovala se práce se světlem, které místy tvořilo intimní atmosféru, jindy podtrhovalo vyznění celé loutky. Někdy světlo ovládali dokonce sami účinkující. Ema Zámečnicková uspořádala krátkou anketu, ve které sledovala, kolik diváků zachytilo, co se říká o Helpavkách. V tomto bodě se debata točila kolem slovních sdělení na jevišti (co se říká o Helpavkách) a akci s okouzujícími loutkami mezi diváky. Bylo pro Vás sdělení zastřené, nebo jste zvládlí zachytit, co se říká o Helpavkách? Aleš Bergman se pokusil publikum ZNEJISTIT úvahou o skládání a strukturování materiálu na jevišti a zaznělo jedno z odvěkých pravidel, že divadlo předává sdělení hraním. Pro studenty pedagogických škol byl velmi inspirativní také celý proces vzniku představení. Dozvěděli jsme se, že vedoucí souboru pracovala především s přáním toho, aby děti na jevišti byly rády a cítily se tam bezpečně, což diváci ocenili už v prvních okamžicích. A nebyla by to pořádná reportáž, pokud by ve svých čtenářích nevyvolala alespoň malinko SVÍRAVÝ pocit NEJISTOTY... Víte, pod jakým názvem si Helpavku můžete pořídit v obchodě?

ms

Na život a na smrt, Včely, ZUŠ Sedlčany

Diskuse k inscenaci začala u prvků, ve kterých diváci vnímali výraznou sílu celého souboru. Zaznívalo ocenění zvukové stránky, práce s hudebními nástroji, hlasem, rytmem i společnou energií na jevišti, diskutující vydvíhávali sebranost skupiny, jistotu v pohybu i to, že každý člen souboru dostal v inscenaci svůj prostor. Postupně se pozornost přesunula k množství témat, které představení otevíralo, kdy část diskutujících ocenila množství informací ze života včel i propojení s ekologickou tematikou, u dalších se objevovala otázka, která z nabízených linek je pro výsledný tvar ta nejdůležitější. V debatě se tak otevřela otázka, zda je ústřední téma spojené více se včelami, poutníkem, společností, nebo jejich vzájemným vztahem. Rozdílné byla vnímána i hlavní postava, někteří diskutující nabízeli interpretaci někoho, kdo jde proti proudu a hledá vlastní cestu, zatímco jiní vnímali její funkci především jako možnost propojení jednotlivých situací. Lektorský sbor následně přiblížil proces vzniku inscenace. Emilie Zámečnicková připomněla, že téma včel vycházelo z celozuškového tématu roku a během hledání materiálu se postupně rozšířilo směrem k dalším ekologickým otázkám. Aleš Bergman navázal úvahou, že právě množství objeveného materiálu mohlo vést k situaci, kdy se tvůrci začali v tématu „trochu topit“. Otevřela se tak širší diskuse o hledání rovnováhy mezi pedagogickým procesem a výsledným jevištním tvarem. Viktorie Čermáková položila plénu otázku, jak s dětmi o formě a dramaturgii vůbec mluvit a do jaké míry je vést k přemýšlení nad celkem. Diskutující se shodovali, že důležité je hledat jazyk odpovídající věku dětí a zároveň nezapomínat na diváka, kterému je potřeba vše důležité sdělit již na jevišti. Jakub Hulák diskusi uzavřel připomenutím výrazné atmosféry, souhry a práce s rytmem, které během představení zaznívaly opakovaně jako jedna z nejsilnějších stránek souboru.

Zapsal Vojtěch Matějčka

VČERA JSME VIDĚLI...

Na život a na smrt

Každý jim říká jinak...

Na život a na smrt

ZEPTALI JSME SE...

... NA DOJMY Z VYSTOUPENÍ RECITÁTORŮ 4. KATEGORIE

Michal (14)

Mě zaujaly všechny texty i všichni vystupující. Dokázali je prožít a pochopili, o čem text je, prostě jim to sedlo. Inspirovala mě třeba ukázka *Šach a mat* a taky *Chuligán*, to bylo silný a hustý. *Pížd'uchy* jsem znal, protože, jsem si z nich vybíral text loni, ale nakonec na ně nedošlo.

Ben (11), Sofi (11), Emma (9)

B: Zaujal mě Kristián s textem *Měla babka*. Říkal to ze srdce, měl tam výrazy a nic nehrál. S: Mě zaujal text *Máte bratra?* Pro mě to bylo vtipný. Úplně jsem mu věřila, že takový rozhovor někdy prožil. Navíc jsem jedináček, takže jsem úplně chápala, jak se cítí. E: Zaujalo mě text *Chuligán*. Bylo to oproti ostatním textům jiné, ne vtipné, ale vedlo to spíš do historie.

Terka

Jasně, že byly někde trochu zkrácené pauzy, ale všichni recitátoři přijeli neuvěřitelně připravení a bylo znát, že byli recitátoři ovlivnění stresem. Jako vyučující

ve speciální třídě mě zaujala práce s textem. Některé texty byly hodně dospělé, a přesto adekvátní pro konkrétního recitátora, ač by se to na první pohled nemuselo zdát. Do třídy bych ráda přinesla téma genderu, které vyjadřoval text *Čáp nejní kondor*. Z pohledu lektorky dramataku mě zaujal text *Šach a mat*, mohlo by z toho vzniknout skvělé pohybové představení.

Šimon (13)

Je poznat, že 4. kategorie je prostě špička, že to mají vyladěný a že to prostě umí. Jsou tady zasloužené.

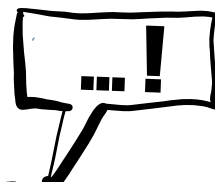
Jeroným

Mně přijde škoda, že na přehlídce, která se má fokusovat primárně na děti a vzhledem k tomu, že chceme vytvářet bezpečné prostředí, kde se mají všichni cítit dobře se objeví text, jehož celý humor stojí na levném pivním humoru typu haha chlapáci. Zajímala by mě motivace, proč si recitátor ten text zvolil.

Snažila jsem se odhadnout důvod, proč si recitátoři vybírají právě takové texty, které zvolili. Je to strašně těžké to odhadnout. Všimla jsem si, že u některých textů se člověk ztratí ve smyslu, že to nestíhá vnímat logikou, ale vtáhnou ho emoce a recitátorovi věří. Pak se stanu přímo součástí vystoupení.

ms, um, tv

VČERA JSME VIDĚLI...

Raut pro recitátory

DNES HRAJÍ...

... Čarodějné Jaro, ČaroJaro, ZUŠ Vítězslava Nováka, Jindřichův Hradec

Jak vznikl název vašeho souboru?

Podle divadelní hry, kterou právě hrajeme, a protože čáry i jaro jsou fajn.

Proč jste se pustili do inscenování zvolené předlohy?

Lákala nás tajemnem, magií, atmosférou, tématem.

Jak pracujete s trémou a stresem před nebo během představení?

Před představením - společným skákáním a pokřikem. Během představení - každý asi svádí boj sám, ale společně se podporujeme.

Máte nějaký talisman nebo zvyk, který vám přináší při hraní štěstí?

To skákání a pokřik.

Jak často a pro koho inscenaci hrajete?

Hráli jsme ji zatím dvakrát - na přehlídce a pro známé.

Napište 5 klíčových slov o vaší inscenaci.

Jaro, láska, převtělování, bryčka, látka.

Ptala se Markéta Somolová

DNES HRAJÍ...**... Prašina, Dětský divadelní soubor
Švandova divadla na Smíchově, Praha****Jak vznikl název vašeho souboru?**

Název souboru nese jméno divadla, ve kterém zkoušíme.

Proč jste se pustili do inscenování zvolené předlohy?

Soubor si přál hrát něco „depresivního, dobrodružného a o lásce“. Vyšla z toho přirozeně Prašina, kterou měla část souboru přečtenou.

Jak pracujete s trémou a stresem před nebo během představení?

Před představením máme takový skákaací vytřepávací rituál. Ale nevíme, jestli funguje!

Máte nějaký talisman nebo zvyk, který vám přináší při hraní štěstí?

Máme akorát ten skákaací rituál.

Jak často a pro koho inscenaci hrajete?

Hráli jsme ji pro publikum celkově třikrát.

Napište 5 klíčových slov o vaší inscenaci.

Praha, stroj, elektřina, přátelství, offline.

Ptala se Markéta Somolová

DNES HRAJÍ...**... Kowai desu, Mišmaš, ZUŠ Turnov****Jak vznikl název vašeho souboru?**

Ani nevíme, když jsme byli malí, tak se to nějak stalo.

Proč jste se pustili do inscenování zvolené předlohy?

Tonda to chtěl a přinesl knížku.

Jak pracujete s trémou a stresem před nebo během představení?

Objímáme se, skáče na místě, běháme okolo jeviště a během představení už spoléháme, že to nějak dopadne.

Máte nějaký talisman nebo zvyk, který vám přináší při hraní štěstí?

Máme talisman fotku našeho Ondry. :)

Jak často a pro koho inscenaci hrajete?

Pro všechny, zadarmo a kdykoliv.

Napište 5 klíčových slov o vaší inscenaci.

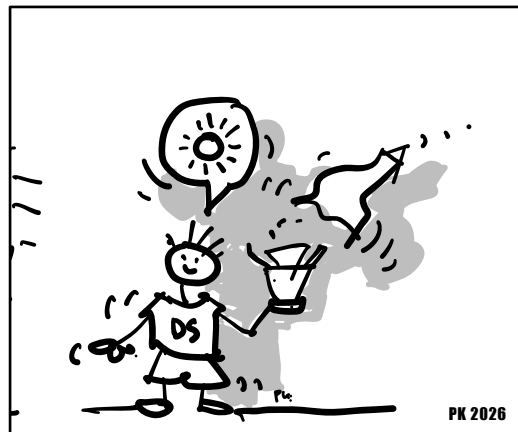
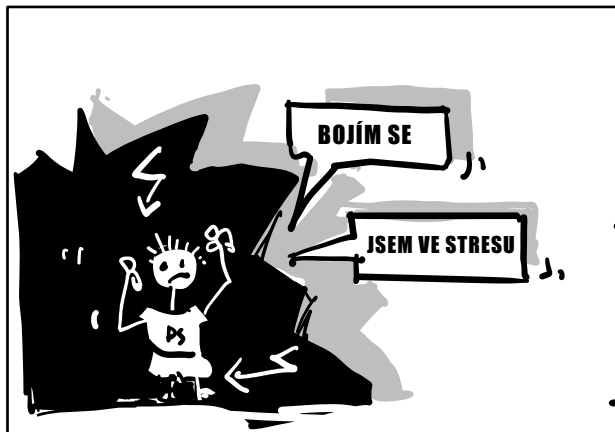
Děsím se, hluboká tuň, neproniknutelné křoví.

Ptala se Markéta Somolová

KOMIKS

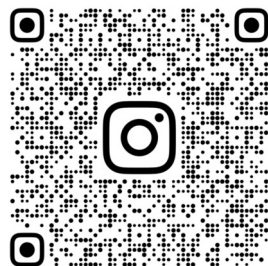
HELPAVKA

PK 2026

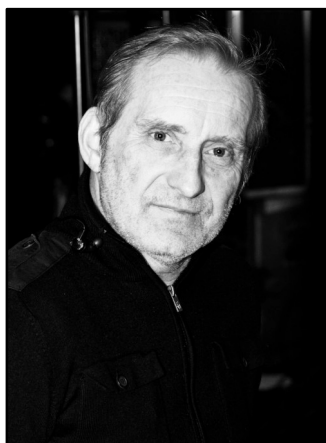
DENÍK DĚTSKÉ SCÉNY NA WEBU - DRAMA.CZ/DS

INSTAGRAM

@DETSKA_SCENA_SVITAVY

ODPOVĚĎ

František Černý

PROGRAM DĚTSKÉ SCÉNY

SOBOTA 13. ČERVNA

8.00–8.45	dílny pro recitátory 2., 3. a 4. kategorie	SZŠ
9.00–11.30	vystoupení recitátorů 2. věkové kategorie	kino
9.00–12.30	program pro děti ze souborů	
9.00–13.00	semináře ABC	Fka
10.00–11.45	2. blok přehlídky – vystoupení pro veřejnost	
13.00–14.30	beseda lektorského sboru s recitátory 2. kategorie a jejich doprovodem	Fka-khn
	diskusní klub pro doprovod recitátorů 3. a 4. kategorie	SZŠ
	dílny pro recitátory 3. a 4. kategorie	SZŠ
	seminář R	Trám
15.00–17.10	2. blok přehlídky – vystoupení pro účastníky Dětské scény	
	Kowai desu , Mišmaš, ZUŠ Turnov	Fka
skupina A	Prašina , Dětský divadelní soubor Švandova divadla na Smíchově, Praha	Trám
	Čarodějné Jaro , ČaroJaro, ZUŠ Vítězslava Nováka, Jindřichův Hradec	Tyjátr
skupina B	Čarodějné Jaro , ČaroJaro, ZUŠ Vítězslava Nováka, Jindřichův Hradec	Tyjátr
	Prašina , Dětský divadelní soubor Švandova divadla na Smíchově, Praha	Trám
17.15–18.00	diskuse lektorského sboru s vedoucími souborů vystupujících v 2. bloku	Fka-3. p.
17.15–18.30	dětský diskusní klub	Fka-aula
18.15–19.30	veřejná diskuse o představeních 2. bloku	stodola
19.30 a 20.30	O smutném tygrovi , SPRD PAPRD, Kašpárkova zhouba, Pardubice-Praha-Děčín	Trám
Fka	Fabrika Svitavy	
Fka-khn	Městská knihovna Svitavy, 2. podlaží	
Trám	Divadlo Trám	
SZŠ	Střední zdravotnická škola	
stodola	farní stodola svitavské římskokatolické farnosti	

DENÍK DĚTSKÉ SCÉNY - ČÍSLO 2.

Redakce: Josef Pekárek (šéfredaktor), Markéta Somolová, Tomáš Větrovský, Vojtěch Matějčička, Emílie Tomášková, Pavel Kocych (grafika a sazba) a Ivo Mičkal (foto). E-mail: denikdetskesceny@gmail.com. Tisk: DTP centrum Svitavy. Redakce sídlí ve 3. podlaží Fabriky Svitavy. Neprošlo jazykovou korekturou.

Uzávěrka čísla 2. - 13. června 2026 v 22:30. Náklad 160 ks.